

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

บทนี้เป็นวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบของการวิจัย
- 3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
- 3.6 ขอบเขตงานวิจัย
- 3.7 วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ
- 3.8 ระยะเวลาที่ทำการวิจัยและการดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ

3.1. รูปแบบของการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยการผสมผสานรูปแบบวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม(Survey Questionnaire) และการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก(In Depth Interview) สำหรับผู้ประกอบการบางราย การเก็บข้อมูลจะเก็บข้อมูลกับผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการที่มีอำนาจในการดำเนินการสูงสุดเพียงองค์การละหนึ่งคน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจึงมาจาก 2 แหล่งคือ

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บจากเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารสูงสุด โดยผู้วิจัยได้ใช้การเก็บข้อมูลแบบสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการประมาณ 10 รายที่ผู้วิจัยเลือกสรรว่ามีอิทธิพลและสำคัญ (Key Players) โดยคาดว่าผลจากการสัมภาษณ์ ที่วิเคราะห์โดยการใช่ Content Analysis น่าจะนำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับธุรกิจการส่งออกลำไย

3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ วารสาร บทความจากต่างประเทศ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากร (Population) ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือผู้รับซื้อลำไยสดเพื่อการส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนที่มีรายชื่อในทะเบียนของกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์ รายชื่อผู้สมัครเพื่อรับซื้อลำไยสดเพื่อการส่งออกจากกรมวิชาการเกษตร และรายชื่อผู้รับซื้อลำไยสดจากรองศาสตราจารย์จกมลดินทร์ แสงอากาศวิริยะ

จากนั้นจึงทำการตรวจสอบข้อมูล โดยการเช็คว่ารกรกิจเหล่านั้นยังดำเนินการอยู่หรือไม่และพบว่ามิจรกรกิจที่ดำเนินการรับซื้อลำไยเพื่อการส่งออกในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนจำนวน 52 ราย ในเส้นทางหลักที่มีการรับซื้อลำไยสดเพื่อการส่งออกคือ

1. ถนนสายสันป่าตอง-หนองตอง-ลำพูน อำเภอหางดง จ.เชียงใหม่
2. ถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน อำเภอสารภี จ.เชียงใหม่ และ อ.เมือง จ.ลำพูน
3. ถนนสายริมปิง-หนองช้างค้ำ อ.เมือง จ.ลำพูน
4. ถนนสายป่าซาง-เวียงหนองล่อง อ.ป่าซางและอ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน
5. ถนนสายเวียงหนองล่อง-บ้านโสัง อ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน
6. ถนนสายเชียงใหม่-ฮอด อ.จอมทองและอ.ฮอด จ.เชียงใหม่

7. ถนนเชียงใหม่-พร้าว อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) (ชานินทร์, 2552 : 45) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

$$n = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = \text{ขนาดของประชากร}$$

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง} = 5\%$$

แทนค่า $N = 52$ และ $e = 0.05$ ลงในสูตร

$$n = \frac{52}{1 + (52 \times .05^2)} = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคือ } 46.01 = 46 \text{ ราย}$$

3.2.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) โดยเป็นการสุ่มที่สมาชิกแต่ละหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน โดยวิธีการสุ่ม (Random) ที่มีระเบียบและกฎเกณฑ์ ที่น่าเชื่อถือได้ วิธีการสุ่มแบบนี้ ผู้วิจัยสามารถหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างและผลสรุปได้ และสามารถกล่าวอ้างอิงไปถึงประชากรได้ โดยอาศัยวิธีการทางสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ซึ่งวิธีการสุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติแบ่งได้ 4 แบบคือ (ยูทร์ โภยวรรณ และ กุสุมา ผลาพรหม, 2553: 129-134)

- การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
- การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling)
- การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)
- การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster of Area Sampling)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยผู้วิจัยนำจำนวนประชากรมาทั้งหมด 52 รายมาจัดเรียงลำดับไว้และสุ่มมาตามสูตรการคำนวณของยามาเน่ และเอาประชากรทั้งหมด (N) หาคด้วยจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ (n) คือ $52/46 = 1.13$ นั่นคือจากหน่วยประชากรที่ 1 ถึง 1.13 จะถูกเลือกมา 1 หน่วย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเมื่อเรียงตามรายชื่อผู้ประกอบการคือประชากรทั้งหมดจำนวน 52 ราย (เนื่องจากจำนวนประชากรมีค่อนข้างน้อย)

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.3.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามปลายปิดและเป็นแบบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณลักษณะของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอก รวมถึงพลัง 5 ประการ (Five Forces Model) ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของผู้ส่งออกผลไม้ ในส่วนนี้เป็นระดับการวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) แบบใช้สเกลวัดระดับความสำคัญ (Importance Scale) โดยให้ค่าคะแนน หรือ Rating Scale ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ชานินทร์, 2552:74)

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น ให้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของชั้น ดังนี้

$$\text{Interval Scale (I)} \quad \frac{\text{Range (R)}}{\text{Class (C)}}$$

เมื่อ R แทนคะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด

$$C \text{ แทนจำนวนชั้น} = \frac{5-1}{5} = 0.08$$

จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยที่กำหนดความสำคัญของคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	แสดงว่ามีความสำคัญมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	แสดงว่ามีความสำคัญมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	แสดงว่ามีความสำคัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	แสดงว่ามีความสำคัญน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	แสดงว่ามีความสำคัญน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายใน รวมถึงลักษณะ สมรรถนะ กลยุทธ์ และปัจจัยด้านอื่นๆขององค์การที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของผู้ส่งออกบนพื้นฐานของห่วงโซ่คุณค่า ในส่วนนี้เป็นระดับการวัดข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) แบบใช้สเกลวัดระดับความสำคัญ (Importance Scale) โดยให้ค่าคะแนนหรือ Rating Scale ซึ่งมีการให้คะแนนและมีการแปรผลเหมือนในตอนี่ 2

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด สำหรับผู้บริหารระดับสูงเพื่อทราบปัญหาการดำเนินงานเพิ่มเติมจากแบบสอบถามในส่วนที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

3.3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

- 1 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยจากหนังสือ ตำรา บทความ เอกสารทางวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2 ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ เอกสารทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางนำมาสร้างข้อคำถาม (Item) ของแบบสอบถาม
- 3 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการวิจัย
- 4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
- 5 ดำเนินการทดสอบเครื่องมือหรือแบบสอบถาม โดย

ทดสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นพร้อมแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านที่จะทำการศึกษาพิจารณาแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาของปัญหาวิจัย ความถูกต้องเหมาะสมและชัดเจนของสำนวนภาษาที่ใช้ เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบตามแบบประเมินแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบประเมินไปทำการคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งด้านความเหมาะสมของเนื้อหาได้ค่าอยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 และความถูกต้องในด้านสำนวนภาษาอยู่ระหว่าง 2.00 – 3.00 จากคะแนนเฉลี่ยเต็ม 3.00 คะแนน ผลที่ได้หลังจากคำนวณค่าความเหมาะสมของเนื้อหาและความถูกต้องของสำนวนภาษา ผู้วิจัยได้นำค่าดังกล่าวพร้อมแบบประเมินและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาใช้เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การทดสอบล่วงหน้า (Pretest) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรแต่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 20 คน(กลุ่มตัวอย่างจริง=52คน)

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Coefficient of Alpha) ต่อจากนั้น ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการหาข้อมูลรายชื่อและที่อยู่ของผู้ส่งออกกล้าไยสดในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ โดยเดินทางไปวางแบบสอบถามด้วยตนเองตามที่อยู่ของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ตามเส้นทางต่างๆคือ

1. ถนนสายสันป่าตอง-หนองตอง-ลำพูน อำเภอหางดง จ.เชียงใหม่
2. ถนนสายเชียงใหม่-ลำพูน อำเภอสารภี จ.เชียงใหม่ และ อ.เมือง จ.ลำพูน
3. ถนนสายริมปิง-หนองช้างค้ำ อ.เมือง จ.ลำพูน
4. ถนนสายป่าซาง-เวียงหนองล่อง อ.ป่าซางและอ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน
5. ถนนสายเวียงหนองล่อง-บ้านโฮ้ง อ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน
6. ถนนสายเชียงใหม่-ฮอด อ.จอมทองและอ.ฮอด จ.เชียงใหม่
7. ถนนเชียงใหม่-พร้าว อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

โดยมีเงื่อนไขขงใจว่า จะส่งผลการวิจัยหรือบทคัดย่อให้กับผู้ที่ส่งคำตอบแบบสอบถามกลับคืนมาให้ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามภายหลังที่ได้ฝากไว้แก่ผู้ประกอบการ โดยเว้นช่วงเวลา 1 สัปดาห์

จากนั้น ผู้วิจัย เก็บแบบสอบถามครั้งแรกในวันศุกร์ที่ 12 สิงหาคม 2554 หากกลุ่มตัวอย่างรายใดยังไม่ได้กรอกข้อมูล ผู้วิจัย ขอให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นให้ข้อมูลเพื่อการพัฒนา โดยส่งทางไปรษณีย์ซึ่งผู้วิจัยได้ฝากซองจดหมายพร้อมติดแสตมป์พร้อมเจ้าหน้าที่ของและขอให้กลุ่มตัวอย่าง ส่งมาให้ผู้วิจัยที่มหาวิทยาลัยพายัพ

หากไม่ได้รับการตอบกลับภายใน 10 วันหลังจากการเก็บข้อมูลในวันศุกร์ที่ 12 สิงหาคม ผู้วิจัย จะติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์ และดำเนินการส่งแบบสอบถามซ้ำอีกครั้ง จากนั้นจึงนำ

แบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

ขณะเดียวกันผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ส่งออกผลลำไยสดที่สำคัญ(Key Players) จำนวน 7ราย โดยการนัดเวลาล่วงหน้าเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลที่จะนำมาใช้เสริมข้อมูลที่ได้จากการส่งแบบสอบถาม

3.5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นจะดำเนินการหลังจากได้แบบสอบถามครบถ้วนแล้ว และได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจากประชากรมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อความถูกต้องและมีความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากการเก็บแบบสอบถามในตอนที1-4

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Method) มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผล นำเสนอในรูปแบบตารางความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมุติฐานดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คือความถี่(Frequency)และค่าเฉลี่ย ร้อยละ(Percentage)

ส่วนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกลำไยสดเพื่อการส่งออก คือความถี่และค่าเฉลี่ยร้อยละ(Frequency and Percentage)

ส่วนที่3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายในที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ลำไยสดเพื่อการส่งออก คือความถี่และค่าเฉลี่ยร้อยละ(Frequency and Percentage)

ส่วนที่4 เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด(Open Ended)เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเนื้อหา (Content Analysis) นอกจากนั้นยังมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกลำไยสดประมาณ10รายโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากแบบสอบถามในส่วนที่4

สถิติเชิงอนุมาน

เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน ซึ่งการทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์ความแตกต่างใช้ t-test (ชานินทร์ ,2552:172) สำหรับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้ Scheffer Analysis

ขณะเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ใช้หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน หรือหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลสองชุด

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอการแปลความหมายคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายระดับการมีผล ตอนที่ 1- ตอนที่ 4 เป็นดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย

ความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00

มีผลในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20

มีผลในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40

มีผลในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60

มีผลในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80

มีผลในระดับน้อยที่สุด

3.6 วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ(Mixed Methodology: MM) อันเป็นทางสายกลางของวิธีวิทยาการวิจัยที่มีแนวโน้มในการนำมาประยุกต์ใช้มากขึ้นในปัจจุบัน เพราะเป็นการแก้จุดอ่อนของแต่ละวิธีด้วยการเสริมจุดแข็งโดยการวิจัยแบบผสมมีจุดเด่นหลักสามประการ คือ (ผ่องพรรณและสุภาพ, 2553:319-321)

1. สามารถตอบคำถามวิจัยได้ทั้งในเชิงค้นหาคำความรู้(exploratory)และเชิงยืนยันความรู้(confirmatory)ได้ในงานวิจัยเรื่องเดียวกัน
2. ช่วยให้การสรุปอ้างมีน้ำหนักมากขึ้น เช่นผลการวิเคราะห์จากการวิจัยเชิงปริมาณได้รับการยืนยันด้วยข้อค้นพบในการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. สามารถเสนอมุมมองที่แตกต่างกัน ทั้งของผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลได้มากกว่าการวิจัยแบบเดียวแม้อาจมีผลขัดแย้งกันในบางประเด็นก็ถือว่าเป็นข้อดีเพราะนักวิจัยจะได้ระมัดระวังในการสรุปอ้างผลการวิจัยหรือช่วยในการออกแบบการวิจัยเพื่อการศึกษาให้ชัดเจนต่อไป โดยเฉพาะเมื่อผู้วิจัยต้องการหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่หากใช้วิธีการวิจัยเพียงอย่างเดียวอาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง เพราะผู้ให้คำตอบอาจปิดบังข้อมูลหรือให้คำตอบแบบผิวเผิน

การออกแบบการวิจัยแบบผสม

การออกแบบการวิจัยแบบผสมสำหรับการศึกษานี้เป็นการผสมในระดับกลยุทธ์แบบนำแบบรอง(dominant-less dominant design)(ผ่องพรรณและสุภาพ, 2553:319-323-324)โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้วิธีการของการวิจัยเชิงคุณภาพมาเสริม เช่น เพื่อขยายความและตรวจสอบยืนยันหรือเพิ่มความลึกของข้อมูล(explanatory design) สอดคล้องกับ สุภาพค์(สุภาพค์, 2546: 21)ที่กล่าวว่า การวิจัยเชิงคุณภาพจะช่วยให้ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจปรากฏการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างลึกซึ้งอันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้ดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับที่ไมเยอร์(Myers, 2009: 5)กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถล่วงรู้หรือตระหนักถึงความคิดที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการกระทำต่างๆของคนก็คือการพูดคุยหรือสัมภาษณ์กับบุคคลนั้นๆ เพราะแบบสอบถามไม่สามารถที่จะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดหรือทัศนคติได้อย่างชัดเจนและเพียงพอ เช่นเดียวกับการสอบสวนของตำรวจหรือการซักพยานของผู้พิพากษาที่ต้องใช้การพูดคุยกับบุคคลเพื่อที่จะได้ข้อมูลอย่างเพียงพอในการตัดสินใจ

ยุทธศาสตร์การวิจัยเชิงคุณภาพ

จำเนียร (จำเนียร, 2551: 135-151) เสนอว่ายุทธศาสตร์หรือวิธี (how) ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์คือ

1. ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบศึกษาชีวประวัติ(Biography)
2. ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบศึกษาปรากฏการณ์(Phenomenology)
3. ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบการศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี(Grounded Theory)
4. ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบการศึกษาวัฒนธรรม(Ethnography)
5. ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบกรณีศึกษา(Case Study)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้ยุทธศาสตร์แบบการศึกษาปรากฏการณ์(Phenomenology) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาชีวประวัติที่เป็นการศึกษาชีวประวัติของบุคคลเพียงคนเดียว ส่วนการศึกษาแบบที่ผู้วิจัยเลือกเป็นการศึกษาที่อธิบายประสบการณ์ชีวิตของบุคคลหลายคนเกี่ยวกับประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจค้าขายสดเพื่อการส่งออก เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน โดยจำนวนผู้ให้ข้อมูลประมาณ 10คน อย่างไรก็ตาม หาก

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลครบถ้วน เพียงพอแล้วอาจนำข้อมูลนั้นมาเขียนเป็นทฤษฎี ตามรูปแบบ “การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี(Grounded Theory)” ซึ่งจะสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในอนาคต

การเตรียมตัวทำงานภาคสนามสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยพิจารณาจากขนาด ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ ความสนิทสนมส่วนตัวกับผู้ประกอบการบางราย เนื่องจากผู้วิจัยเคยดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายลำไยสด ครอบคลุมมีเพื่อนและศิษย์ที่ดำเนินธุรกิจในการรับซื้อลำไยเพื่อการส่งออก จึงได้รับการแนะนำต่อกันไป(Snow Ball) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือมีผู้แนะนำในการเก็บข้อมูล

รูปแบบการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง(Semi-Structured Interview) หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ อย่างไรก็ตาม ก่อนการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขอพบผู้ประกอบการเพื่อแนะนำตนเองและสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้าประมาณ หนึ่งสัปดาห์โดยผู้ให้ข้อมูลคือเจ้าของธุรกิจหรือผู้มีอำนาจในการบริหารที่สำคัญที่สุดในธุรกิจนั้นๆ

การเก็บข้อมูลจะทำในช่วงเวลาก่อนมีการเปิดรับซื้อลำไย เพราะผู้วิจัยไม่ต้องการรบกวนเวลาในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการที่จะรับซื้อลำไยตั้งแต่ช่วงประมาณ 14.00 เป็นต้นไป โดยจะคัดเกรด บรรจุสินค้าเข้าโรงอบซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ควบคุมการบรรจุทุกสินค้าขึ้นรถในช่วงเช้ามืดจนถึงเช้าของวันรุ่งขึ้น

การเตรียมตัวสัมภาษณ์ ทำโดยจัดเตรียมอุปกรณ์การถ่ายภาพ อุปกรณ์บันทึกเสียง โดยมีการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการครั้งนี้ ทำโดยการเปรียบเทียบข้อมูล(Constant Comparison) โดยการทำเป็นตารางหาความสัมพันธ์จากข้อมูลด้านต่างๆที่ได้จากการสัมภาษณ์และสร้างข้อสรุป

การตรวจสอบข้อมูล

สิ่งที่ผู้วิจัยเชิงคุณภาพคำนึงถึงคือ ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนั้นก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยการใช้เทคนิคสามเส้า (Triangular Method) ในระหว่างการเก็บข้อมูล ซึ่งเทคนิคนี้แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ (ผ่องพรรณ และสุภาพ, 2553: 259)

1. ต่างวิธี(Methods triangulation): เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธี เพื่อตรวจสอบยืนยันซึ่งกันและกัน เช่นการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีนี้ในการศึกษา
2. ต่างแหล่งข้อมูล (Triangular of Sources): เป็นการใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง เช่น การสัมภาษณ์คนต่างกลุ่มหรือต่างสถานะในเรื่องเดียวกัน
3. ต่างผู้วิเคราะห์(Analyst Triangular): เป็นการใช้นักวิจัยที่หลากหลาย เช่นต่างทักษะ ต่างภูมิหลัง ต่างสาขา) เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลหรือข้อค้นพบร่วมกัน
4. ต่างทฤษฎี แนวคิด (Theory/Perspective Triangulation): เป็นการใช้ทฤษฎี แนวคิดมากกว่าหนึ่งแนวทางในการตีความ หรือให้ความหมายแก่ข้อมูลที่วิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุม

วิธีอื่นๆในการสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เสนอโดยเมอร์เลียม(Merriam, 2009:217) คือการตรวจสอบข้อมูลที่ตรงกับผู้ที่ถูกสัมภาษณ์(respondent validation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่เกิดจากความเข้าใจผิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย

3.7 ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับการค้นหาตัวแปร หรือสภาพแวดล้อมทางธุรกิจทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานซึ่งกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนปัญหาการดำเนินงานที่ผู้ซื้อลำไยสดเพื่อการส่งออกในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนเผชิญ กลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการใช้และแนวทางในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ

ประชากรคือกลุ่มตัวอย่างที่ที่เป็นผู้รับซื้อลำไยสดเพื่อการส่งออกในเขตดังกล่าว ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเก็บกลุ่มตัวอย่างจากผู้รับซื้อลำไยในฤดูกาล อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการบางรายที่มารับซื้อลำไยสดอาจเป็นผู้รับซื้อผลไม้จากท้องที่อื่นๆเช่นกรุงเทพและปริมณฑล จันทบุรี ระยอง สงขลาและนราธิวาส ซึ่งผู้ประกอบการดังกล่าวจะซื้อผลไม้สดหลายประเภทตามฤดูกาลตลอดทั้งปี โดยมีการเดินทางไปรับซื้อผลไม้ตามแหล่งเพาะปลูกในภาคต่างๆทั่วประเทศเช่นรับซื้อทุเรียน มังคุดและเงาะในช่วงเมษายนถึงมิถุนายน รับซื้อลำไยในฤดูกาลตั้งแต่ปลายมิถุนายนถึงสิงหาคม หรือรับซื้อลำไยนอกฤดูกาลเพื่อการส่งออกในช่วงใกล้ปีใหม่คือเดือนธันวาคม และช่วง

ก่อนเทศกาลตรุษจีน ซึ่งผู้รับซื้อลำไยเพื่อการส่งออกจะปิดการรับซื้อสินค้าก่อนเทศกาลประมาณ 2 สัปดาห์ เนื่องจากจะต้องใช้ระยะเวลาในการขนส่งสินค้าไปยังประเทศปลายทาง

3.8 ระยะเวลาที่ทำการวิจัยและดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ

ดังแสดงในแผนภาพต่อไป โดยแบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ

- 3.8.1 การเขียนโครงร่างวิจัยและการทบทวนวรรณกรรม
- 3.8.2 พัฒนาแบบสอบถาม
- 3.8.3 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.8.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8.5 เขียนวิจัยฉบับสมบูรณ์และการนำเสนอผลงาน

กระบวนการ	ปี พ.ศ.2553		ปี พ.ศ.2554			
	Q3 กันยายน	Q4 ตุลาคม- ธันวาคม	Q1 มกราคม- มีนาคม	Q2 เมษายน- มิถุนายน	Q3 กรกฎาคม- กันยายน	Q4 ตุลาคม- ธันวาคม
1. การเขียนโครงร่างวิจัย และการทบทวน วรรณกรรม	→					
2. พัฒนาแบบสอบถาม <ul style="list-style-type: none"> ● ร่าง แบบสอบถาม ● แก้ไขตาม คำแนะนำของผู้ ทรงฯ ● ทดสอบความ เที่ยงตรง ● พัฒนา แบบสอบถาม 	→					

<p>ฉบับสมบูรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> เลือกกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถาม ไปใช้ ตามที่ได้รับ อนุญาต 						
<p>3. เก็บรวบรวมข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> เก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่าง การสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการ บางราย 						
<p>4. การวิเคราะห์ข้อมูล</p>						
<p>5. เขียนวิจัยฉบับสมบูรณ์ และการนำเสนอผลงาน</p>						

แผนภาพ 3.1 ระยะเวลาที่ทำการวิจัยและแผนดำเนินกิจกรรมตลอดโครงการ 12เดือน